

Hava akınları Libya ve Rusya cepheleri

Kerç ve Harkof bölgelerinde Alman yengisile biten çarpışmalarından sonra Rusya cephesi durgunluğa dalmış görünürken İngiliz hava kuvvetlerinin büyük çapta akınları başladı. İngiltere Başvekilinin Almanya'ya karşı bundan sonra yapılacak sürekli hava hücumlarına başlangıç diye anlatıldığı bu akınlar, işe girilen tayyarelerin sayısı bakımından, harbin üçüncü yılında İngilterenin elde ettiği hava kudretinin derecesini gösteriyor. M. Churchill'in dediği gibi bu tayyarelere Amerika kuvvetleri de katıldığı zaman, belki bu sonbaharda, üstünlük Müttefiklere geçecek gibidir.

Harbe zehirli ve boğucu gazlar kullanılması insanlara korku veriyor. Harbin yasak kanunları arasında, şimdiye kadar her tarafın — hiç olmasa teknikleri ilerlemiş medeni milletlerin — birbirlerine karşı henüz bozmadıkları tek insanlık düşüncesi bu gaz harbidir. Çünkü bu vasıtanın kullanılması, her iki tarafta yapacağı ölüm bakımından zihinlerde dehşet uyandırıyor. Fakat tayyare akınlarına, bu tayyarelerden atılan yakıcı ve yıkıcı maddelere yavaş yavaş alışıldığı için, dövüşle ilgisi olmayan binlerce insanın bir gecede ölmesi, harb ile ilişkin olmayan yüzlerce binanın ve bir daha eşi yapılamayacak sanat eserlerinin yıkılması insanlık, merhamet ve medeniyet duygularına hiç aykırı görülüyor.

Geçen yıl Alman tayyareleri Londra'nın kalabalık yerlerini, en güzel yapılarını yakıp yıkmış, günlerce süren akınlar İngiliz milletini yas içinde bırakmıştı. Bu hücumların sebep olduğu acı ve ezler, İngiliz milletinin harb hevesini kırmak şöyle dursun, alevlediği derin öç hırsı, bu milleti daha fazla özerliğe sevketti. Bugün, kendi çektiğinin benzerini düşmana, daha fazlasıyla duyurmak istiyor.

Karşılık karşılığı, şiddet şiddeti gitgide artan bir ölçü ile davet ettiği için hava bombardmanında artık ne askeri hedefler arıyor, ne ölenlerin kim olduğuna bakılıyor. Aranan varğı, bu sürekli yakı ve yıkımın dehşeti içinde düşmanın maneviyatını sarsmaktır. Londraya yapılan akınların tesiri, bu düşünceleri haklı çıkarmadı. Almanya yapılacak hücumlar Alman milletini bezdirecek mi? Bu, her milletin sınır dayanıklılığına, harbi, millî kurtuluş davası olarak, benimseme derecesine, o memleketteki disiplin sıklığına bağlı bir meseledir. Yalnız, her millet için değişmez, gerçek bir nokta var ki o da cephe gerisinde ev bark, çocuk kadın, hasta ve ihtiyar esirgemiyen bu karşılıklı kör ölüm ve yıkım vasıtasının, bugünkü düşmanlar arasında yarınki barışa içten engel olacak, sönmöz bir kin yaratmasıdır. Devletler arasında zoraki ve üstünlük bir sulh olsa da, şehirlerin enkazı ve suçsuz ölenlerin hatırası, insanların yüreğinde barışa ve sevgiye, aşılmaz duvarlar çekecektir.

Harbin gidişine hiç tesiri olmayan bu türlü insanca ve boş düşünceler bir yana bırakılırsa, binden fazla tayyarenin ardısıra Almanya'ya akını, İngilizlerin halvalarda kazandıkları kudrete ilk örnek olmak lazım gelir. Hava silahının yeni harbe oynadığı rol göz önünde tutularak, bu kudreti, herhalde İngilterenin lehine, Neomeddin Sadak

Almanya'ya akın ve Libya harekâtı

B. Churchill
Avam Kamarasında
beyanatta bulundu

«Almanlar Libya'ya asker çıkarmadılar Rommel plânları akim kaldı»

Londra 2 (A.A.) — Churchill bu sabah Avam kamarasında harb harekâtı hakkında mühim bir nutuk söylemiştir. Başvekil, Rommel'in ilk taarruz plânlarının akim kaldığını gösteren General Auchinleck'in Libya muharebesi hakkındaki raporunu okuduktan sonra bilhassa şunları söylemiştir:

«26/27 Mayıs gecesi Alman Afrika kuvvetleri kendi uhdelere düşen plânın tatbikine geçerek Birleşik Milletler cephelerinde büyük bir süratle Akromaya doğru ilerlemeğe başlamışlardır. Birkaç Mihver tankı hakikatte Akromanın şimalindeki yola hakim sarp tepelere kadar gelmişse de bu tanklar Tobrukla ileri mevzilerimizi tutan cenubi Afrika kıtaları arasında muvazafı kesmeğe muvaffak olamamışlardır.

Şimdi öğrenildiği veçhile aynı gece düşman, galip bir ihtimalle tanklarına ulaşmak üzere denizden bu mahalle asker çıkarmağa teşebbüs etmişse de düşman gemileri ordu ile sıkı bir işbirliği yapmakta olan deniz kuvvetlerimiz tarafından geri püskürtülmüştür.

Elademe yaklaşmadan çok zaman evvel Akromadan gelen Mihver zırhlı ve motörlü kuvvetleri o bölgede bulunan İngiliz ağır tank tugayı ile desteklenmiş olan birinci ve yedinci İngiliz zırhlı tümenleri tarafından harbi kabule icbar edilmiştir.

B. Churchill Almanların 280 tankının tahribedildiğini, harekâtı İngiliz, Hint, Hür Fransız ve cenubi Afrika kıtalarının iştirak ettiğini söyledikten sonra da:

— Bizim de zayıflatımız vardır. Fakat tahribedilen bütün tanklarımızı derhal tamir ediyoruz. Düşman ise kaybettiği tankları yerine koyamıyor demıştır.

Almanya'ya akın

B. Churchill Almanya'ya yapılan hava akınlarından da bahsederek Kolonya'ya yapılan taarruzdan 48 saat sonra Ruhr havzasında Essen'e de 1000 küsur bombardıman tayyaresinin iştirakile bir akın yapıldığını, bundan böyle hep aynı genişlikte hareket edilmeyeceğini fakat bu hareketlerin hava taarruzunda yeni bir safha açmış olduğunu söylemiş ve: «Amerikalıların ilihakı ile daha fazla kuvvetleneceğiz, Almanyanın istihsal ve harb sanayii merkezlerine karşı devamlılığı, şiddeti, genişliği daima artacak olan bir harb açmış bulunuyoruz» demıştır.

Libya taarruzu

Almanlar, «451 İngiliz tankı tahribettik» diyorlar

Londra 2 (A.A.) — Gazalaya taarruz eden Almanlar büyük kıyı yolu boyunca bir gedik açmağı ve böylece cenuptan kıyıya yaklaşan zırhlı alaylarla birleşmeği düşünüyorlardı. Bu suretle, Rommel kısa ve doğru istikamette bir malzeme yolu elde etmiş bulunacaktı. İngilizler bu plânı akim bıraktırdılar. İngiliz komutanı kıyıyı takibeden Alman kolunu durdurmağa muvaffak oldu. Diğer taraftan malzeme ve laşe kollarından mahrum olan zırhlı alaylar İngiliz zırhlı otomobillerle uçaklarına mükemmel bir ay teşkil ettiler.

Berlin 2 (A.A.) — (D.N.B.): Askerî kaynaktan öğreniliyor:

Alman pike bomba ve savaş uçaklarından mürekkep büyük teşkilat şimal Afrika cephesinde birbirini takibeden dalgalar halinde İngiliz tank topluluklarını ve düşman kollarını iyi neticeler veren taarruzlarla bombalamışlardır.

Tobruk çevresinde hazırlanmakta bulunan İngiliz hücum arabalarına ve düşman malzeme kollarına da muvaffakiyetli taarruzlar yapılmıştır.

Berlin 2 (A.A.) — En son alınan resmî malûmata göre, Libya'da Tobruk'un cenubunda yapılmakta olan büyük tank meydan muharebesinde

Askerî mükellefiyet kanunu değiştiriliyor

Askerî orta ehliyetnamesi olanların muvazafılık hizmetlerinden 2 ay indiriliyor

Sakat erler 12 ay hizmet göreceklendir. Millî Müdafaa Vekâleti bu müddeti 6 aya indirmeye salâhiyettardır

Ankara 2 (Telefonla) — Bugünkü Uluş'a yazıldığına göre, Millî Müdafaa Vekâleti, 1111 sayılı Askerî Mükellefiyet Kanununun bazı hükümlerini değiştiren ve bazı yeni hükümler ilâve eden bir kanun projesi hazırlamıştır. Bu proje ile askerî orta ehliyetnamesi olanların muvazafılık hizmetlerinden iki ay indirilmektedir.

Askerî ehliyetnâmeler kaldırılmış olduğundan maddeye ehliyetname yerine «okul diploması» kelimesi konulmaktadır. Aynı proje ile eğer takımı teçhizatı hakkındaki 34 üncü maddenin H fıkrası, teçhizat ayrı ayrı gösterilmek suretiyle daha vazih bir şekilde sokulmaktadır. At, çift arabası, motosiklet, otomobil ve kamyonlarıyla müracaat eden erlerin muvazafılık hizmetleri 12 ay olacaktır.

Yalnız bu gibi erlerden binekleriyle gelenler beş sene, atlı araba ve motosikletleriyle gelenler üç sene, otomobil ve kamyonlarıyla muvazafılık hizmetinin devamı müddetince bunları satmamağa mecbur olacaklardır. Mükellefler ölen at veya harabolan taşıtlarının yerine 3 ve 5 senelik müddetler içinde yenisini temine mecbur tutulmaktadır. Sakat erler 12 ay hizmet göreceklendir. Millî Müdafaa Vekâleti bu müddetin altı aya indirilmesine salâhiyetli olacaktır.

34 üncü maddenin türlü fıkralarında yazılı sebeplerle kısa hizmete tabi tutulacak erattan (yedek subay yetişecekler hariç) sakat olanlara kısa hizmetlerinden az olanı yaptırılacaktır.

Ekmek istihkakı tam olarak verilecek

Yeni vergi zamları dolayısıyla ekmek fiatı 10 para arttırıldı

Mayısın altıncı günündenberi bir gün tam, ertesi gün yarım olarak verilen ekmek istihkakı, bugünden itibaren her gün tamam olarak verilecektir. Bu suretle bugünden itibaren her gün küçüklere 150, büyüklere 300, ağır işçilere de 600 gramdan ekmek verilecektir.

Yeni muamele vergisi tatbik edildiğinden Toprak Mahsulleri Ofisi 72 kiloluk bir çuvala 39 kuruş bir vergi zammı yapıldığını tespit etmiş ve bir çuval unun 1486 kuruşa çıkacağını anılatarak bugünden itibaren ekmek fiatlarına on para zam yapılmasını muvafık görmüştür. Bu suretle fiat on buçuk kuruş oluyor.

Vilâyetin tebliği

Vilâyetten tebliğ edilmiştir: 3/6/942 çarşamba gününden itibaren büyüklere 300, çocuklara 150 ve ağır işçilere de 600 gram olmak üzere ekmek istihkakları her gün tam olarak verileceği tebliğ olunur.

Boşanma vakaları dikkati chekecek derecede artıyor

Adliye vekili, lüzum görülecek tedbirlerin alınacağını söyledi

Ankara 2 (A.A.) — C. H. P. Meclis grubu umumî heyeti bugün (2/6/942) saat 15 de reis vekili Seyhan mebusu Hilmi Uranın reisliğinde toplandı. Celse açıldıktan ve geçen toplantı zaptı okunduktan sonra ruznâmeye geçildi. Ruznâmeye Bursa mebusu Nevzat Ayas tarafından verilmiş bir takrir vardı. Bu takrirden son zamanlarda memleket içi ayrıma dâvalarının ve ayrıma vakalarının dikkati chekecek derecede artmış görülmekte olduğu ileriye sürülmekte ve bunun sebepleriyle bu hale mâni olacak kanunî bir tedbir düşünülüp düşünülmeyeceği Adliye Vekilinden sorulmakta idi.

Takririn okunmasını müteakip Adliye Vekili Hasan Memencioğlu kürsiye gelerek boşanma vakalarına en çok sebep teşkil eden hallerin Vekâletçe tetkik ve tesbit olunduğunu ve üniversitemizin salâhiyetli makamlarının mütâlaaları da alındıktan sonra bu vâdide lüzum görülecek kanunî tedbirler de dahil olmak üzere Vekâletçe icabına tevessül edileceğini bildirmiştir.

Noktalı nazarı kürsiye gelerek şifâhen de izah eden takrir sahibi ile diğer hatiplerin aynı mevzu etrafındaki mütâlaaları dinlendikten sonra saat 17.20 de toplantıya son verilmiştir.

İç yağlarına el kondu

Bunlarla Halîç Fenerin-ki fabrikada margarin yapılacak

Vilâyetten tebliğ olunmuştur:

İstanbul mezbehasında kesilen büyük baş hayvanlardan çıkan iç yağları margarin imaline hasar ve tahsis olunacağından, Halîç Fenerinde kâin Türk margarin yağ fabrikası tarafından bedeli derhal tesviye edilerek mübayaa olunmak üzere Millî Korunma kanununun 14 üncü maddesi hükmüne istinaden Ticaret Vekâletince el konma hükmüne tabi tutulmuştur. El konma hükmünün bu hükmün

Amerika 3 devlete harb ilân edecek

B. Roosevelt bu hususta Kongreden bir karar vermesini istedi

Vaşington 2 (A.A.) — Roosevelt, kongreden Bulgaristana, Macaristana ve Romanya'ya harb ilân etmesini istemiştir.

Vaşington 3 (A.A.) — Ekseriyet partisi lideri, mümessiller meclisinin bugün Bulgaristan, Macaristan ve Romanya'ya harb ilân etmesini karar altına alacağını, fakat ayan meclisinin perşembeden evvel karar veremeyeceğini söylemiştir.

kaldırılacağını bildiren ikinci bir tebliğe kadar devam edeceği tebliğ olunur.

BU SABAHKİ TELGRAFLAR

Libyada kuvvetli bir Mihver teşkili taarruza başladı

Londradan gelen haberlere göre, muharebe yeni bir safhaya girdi

Kahire 3 (A.A.) — Libya'da her sınıfa mensup kuvvetli bir mihver teşkili Gazale - Birüthakım hattının doğusunda, ve cenupta Birüthakımın kavuşak noktasına taarruza geçmiştir. Şiddetli bir muharebe cereyan ediyor. Bir İngiliz tugayı, düşmana şiddetle mukavemet ediyor. Bu saldırının taarruzi bir öncü hareket olması ve yahut Rommelin elinde kalan tank ve kuvvetlerle bir kapatma hareketi yapmak istemesi muhtemeldir.

Bu teşkil müttefiklere mükümlük çıkaracak kadar kuvvetlidir. General Rommelin son taarruzu beklenen neticeyi vermediği gibi muharebe de henüz bitmemiştir.

Londra 3 (A.A.) — B.B.O.: Kahire'den gelen haberlere göre Libya'da muharebe yeni bir şekilde inkişaf etmeye başlamıştır. İngilizlerin mayın taramalarına girmiş olan mihver tankları şarka doğru ilerlemişlerdir.

Birleşik Milletler mütâlaasında muharebe cereyan etmektedir. İngiliz zırhlı kuvvetleri, garptan düşmanla temasa gelmişlerdir.

Rommel'in bu hareketi, elinde kalan kuvvetleri geride toplamağa matuf olması ihtimali vardır.

İngiliz kiralı, Libya'daki İngiliz kuvvetleri başkumandanı general Ohnleke parlak muvaffakiyetinden dolayı bir tebrik mesajı göndermiş ve büyük bir kahramanlıkta harbeden müttefik kuvvetlerin istikbalde cereyan edecek muharebelerde de aynı başarıyı göstereceklerine olan itimadını bildirmiştir.

Bir hafta zarfında İngiliz hava kuvvetleri, düşmanın bin küsur tank ve taşıt vasıtasını tahribetmişler. Levazım ve münakalat yollarını da alt üst etmişlerdir.

Son günlerde kum fırtınaları yüzünden hava faaliyeti azalmıştır. İngiliz hav kuvvetleri Derne Timiml, Martuba ve Bingaziyi de bombalamışlardır.

Libya muharebelerinde 28 tonluk General Blanc denilen tanklarla ağır İngiliz tanksavar toplarının büyük muvaffakiyeti görülmüştür. General Blanc tankları Amerika'da yapılmıştır. Ağır İngiliz tanksavar topları, 75 milimetrelilik olup en ağır Alman tanklarının zırhlarını delmektedir.

Vichy 3 (A.A.) — Libya'daki hare-

Krupp fabrikaları bombalandı

Bu akına 1036 İngiliz tayyaresi iştirak etti, 35 İngiliz tayyaresi dönmedi

Londra 3 (A.A.) — B.B.O.: İngiliz tayyarelerinin Ruhr havzasına ve Essen'e yaptığı ikinci hücumun şiddetli Kolonya'ya yapılmış olan taarruzdan daha aşağı olmamıştır. Bu akına 1036 İngiliz tayyaresi iştirak etmiştir. Ruhr havzası, Avrupanın, en zengin maden havzasıdır.

Essen'de krup dahil olmak üzere Almanyanın en mühim harb sanayii bölgesidir.

Alçak bulutlar ve arazi topografyasının fevkalâde karışık olması yüzünden görme şartlarının fena olmasına rağmen bu akın muvaffakiyetle neticelenmiş ve İngiliz tayyareleri dönerlerken Hollanda sahillerinden yüzlerce yangın görülmüştür.

Essen civarındaki tekml büyük sanayi fabrikaları Krupp ta dahil olmak üzere alevler içinde bırakılmıştır. Bu akından 35 İngiliz tayyare dönmemiştir. İngiliz zayıfları yüzde 3,5 ten bile azdır. Kayıpların bu kadar az olması, hücumların şaşırtıcı bir tarzda yapılmasından ve dışın müdafaa servisinin boğulmasından ileri gelmiştir.

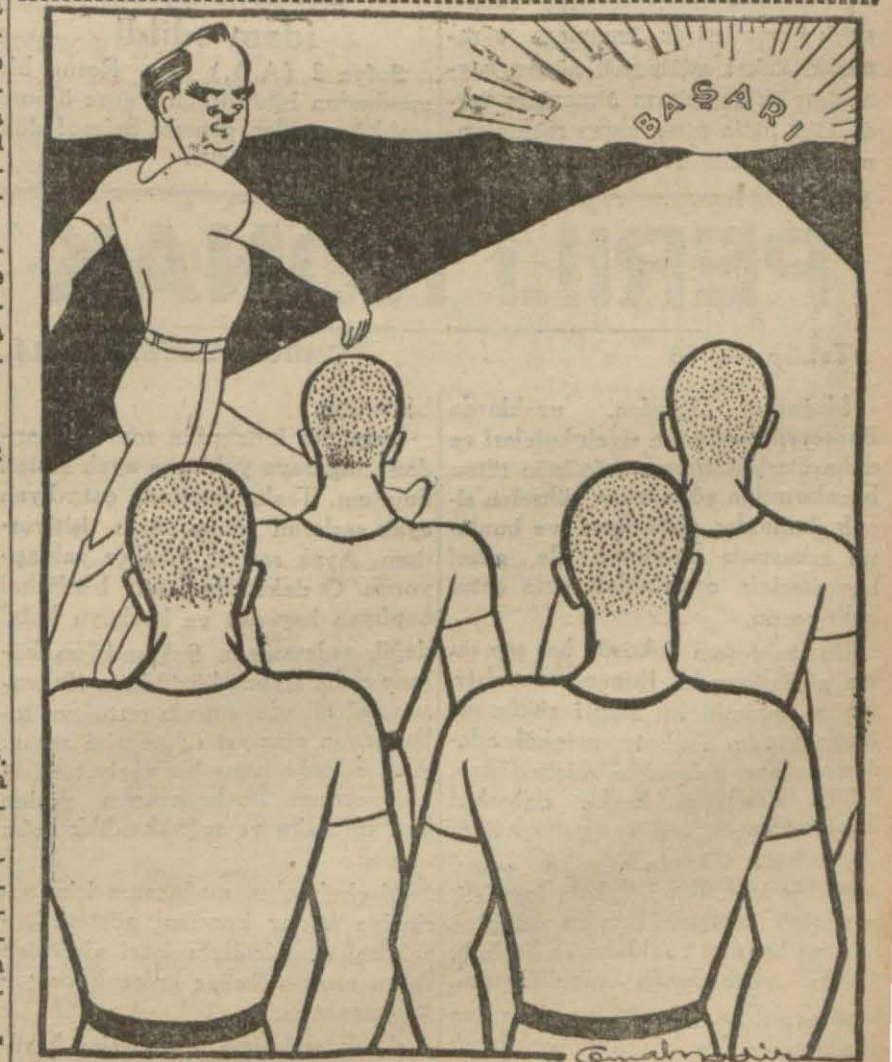
Essen ve Ruhr'da bu ağır hücumlar yapılırken, hafif İngiliz bombardıman tayyareleri de avcıların refakatinde şimali Fransa'da düşman hava meydanlarına, askeri tesisatına hücum etmişlerdir. Üç düşman avcısı düşürülmüştür. Bu akından 9 İngiliz tayyare dönmemiştir.

Bu geniş hava hücumları, öntümüzdeki aylar zarfında harbin neticesi üzerine tesir edecek bir stratejinin başlangıcı sayılabilir.

Nevyork 2 (A.A.) — Berlindeki salâhiyetli bitaraf müşahitlerden gelen hususi haberlere dayanan New York Times gazetesi, Kolonya'ya karşı yapılan hava taarruzunda ölenlerin sayısının takriben 20 bin ve yaralananların da takriben 54 bin kişiye yükselmiş bulunduğunu kanaatinde.

Bu sabahki telgrafların devamı 2 nci sahifede

Von Papene suikast muhakemesi ikinci sahifede

[Beden terbiyesi Maarif Vekâletine bağlandı]

Maarif Vekili — Hazırol... ileriya...

